

Motion till riksdagen

1989/90:T245

av Margareta Fogelberg och andre vice talman

Christer Eirefelt (båda fp)

Kommunikationerna i Halland

Förutsättningarna för Halland är i de flesta avseenden mycket goda. Det beror bl.a. på vårt fördelaktiga geografiska läge, bra struktur på näringslivet och utomordentliga möjligheter för turism.

Det finns emellertid alltid en risk att en förhållandevis bekymmerslös situation gör beslutsfattare i politiska organ, i myndigheter och i företag, ouppmärksamma på de problem som trots allt finns, eller som kan komma i framtiden.

För Hallands del gäller det t.ex. att klara förändrade behov inom utbildnings- och kommunikationssektorerna. Det är också nödvändigt att småföretagen, som dominerar länets näringsliv, ges bättre förutsättningar och att vi intensifierar kampen mot miljöförstörelsen. Förändringarna inom jordbrukspolitiken kommer också att kräva åtgärder.

Framgångsrika företag

Det är en styrka för Halland att vi har så många framgångsrika mindre och medelstora företag. Det innebär mångfald i serviceutbud och arbetstillfällen och gör vårt län mindre känsligt för strukturförändringar.

Småföretagen utgör dessutom en bra miljö för nya idéer. Det har lett till att många produkter och tjänster skapats och utvecklats i halländska företag.

Att åstadkomma gynnsamma förutsättningar för småföretagande är således av stor vikt för Halland.

Länet har också ett speciellt intresse av ett nära EG-samarbete. Det beror bl.a. på vår närhet till denna stora marknad.

Jord- och skogsbruksföretag utgör en viktig del av länets näringsliv.

Jordbruket står inför en stor omvandling och kommer förmodligen att befinna sig i internationell konkurrens vid sekelskiftet.

Vi tror att huvuddelen av de förändringar som föreslagits är oundvikliga. Ambitionen måste vara att marknadsanpassa vårt jordbruk.

Samtidigt är det angeläget, inte minst för Halland med vår omfattande lantbruksverksamhet, att det går att bevara ett livskraftigt svenskt jordbruk. Därför måste gränsskyddet bibehållas till dess en nedtrappning kan ske genom samordnade internationella åtgärder och en arealersättning införs, dvs en generell betalning för bl.a. landskapsvård och beredskapsinsatser.

Också fisket har stor betydelse för Halland. Den viktigaste förutsätt-

ningen för näringsens framtid är att ambitionsnivån när det gäller att minska föroreningsbelastningen i Öresund, Kattegatt och Skagerrak höjs betydligt.

Många arbetstillfällen i länet kan, direkt eller indirekt härledas till turismen. Det är, enligt vår uppfattning, en näringsgren som borde bli föremål för ett större intresse. Också på detta område har Halland fina förutsättningar.

Havet och stränderna dominerar utbudet av aktiviteter, men det skiftande landskapet från kusten i väster till skogsbygderna i öster, gör att turisternas varierande önskemål kan tillgodoses.

Utöver de insatser som görs regionalt och lokalt för att "sälja" länet krävs bl. a. en bättre samordning av turistnäringen, t.ex. när det gäller marknadsföring utomlands.

Hallands natur och miljö

Hallänningarna kan glädja sig åt ett landskap som är rikare och mera varierat än i många andra län. Men hotet mot vår natur är överhängande eftersom inget annat län har drabbats hårdare av miljöförstöringen. Skogen har betydande skador, sjöar och vattendrag är starkt försurade liksom grundvattnet på många håll har oacceptabelt höga nitrithalter. Den tidigare artrika vegetationen utarmas och varje höst drabbas Kattegatt av syrebrist och bottendöd. Luftföroreningarna bär en del av skulden till dessa miljöförändringar, men vår egen trafik är den största föroreningskällan.

Detta är en dyster beskrivning av vårt vackra län, med problem som de flesta idag känner väl, och ändå lyser de radikala, verkningsfulla åtgärderna med sin frånvaro.

Trafik och miljö

Inget annat inhemskt projekt skulle få så stor effekt på vår livsmiljö som västkustbanans utbyggnad till dubbelspår och pendeltågstrafik i den folktäta norra länsdelen.

Kommunpolitiker liksom näringslivsfolk i sydvästra Sverige har levt i tron att det varit statens absoluta mening att medverka till en snabb utbyggnad av västkustbanan till dubbelspår. Att vissa ekonomiska uppgörelser nu gör det möjligt att bygga färdigt dubbelspåret Kungsbacka-Göteborg minskar på intet sätt behovet av statliga insatser för dess fortsättning. Det är något illavarslande när banverket svävar på målet om vilka prioriteringar man vill göra.

1988 års trafikpolitiska beslut gav till resultat en investeringsram som är helt otillräcklig om riksdagens trafikpolitiska mål skall kunna nås. Folkpartiet anser att järnvägen skall användas som ett offensivt miljöpolitiskt instrument. Om tåget skall kunna bli ett slagkraftigt alternativ till privatbilism, flyg och långtradartrafik måste det få en chans att utvecklas där de stora trafikmängderna finns och där följaktligen de stora miljövinster är att hämta.

All trafik kan dock inte föras över på spår. E 6, liksom övriga Hallandsvägar, kommer även i fortsättningen att utgöra en väsentlig del av de kollektiva trafiksystemen. Där E 6 ännu inte är utbyggd till motorvägsstandard måste detta göras, inte för att i första hand kunna svälja mera trafik, utan för att förbättra framkomligheten och minska antalet trafikolyckor.

Rädda ädellövslogen

Det kan råda delade meningar om vad som egentligen är att betrakta som ädellövslog och inte. Kvar står det faktum att bokskog/ädellövslog undan för undan försvinner i Halland utan att något tillstånd funnits till avverkning. I lövslogens ställe planteras gran. Om denna utveckling får fortgå ostört kommer det ljusa, lätta skogslandskapet att ersättas av mörkgrön granskog. Den enformiga monokulturen ger inte heller utrymme för alla de arter av växter och djur som hör hemma i lövslogen.

Ädellövslogslagen innebar en försvagning jämfört med den gamla bokskogslagen. Länsstyrelsen hade stöd i bokskogslagens 10 § och kunde förelägga den som huggit ned bokskog i strid mot lagen att plantera nytt ädellöv, dvs bok. I den nya ädellövslogslagen från 1984 finns inte denna möjlighet till sanktioner. Om man vill motverka en utarmning av landskapsbilden – liksom artrikedomen – måste det ske en ändring av lagen.

Havsmiljön – ett internationellt ansvar

Hoten mot våra kusthav är många. Vattnet delar vi med övriga länder runt Nordsjön, Kattegatt och Skagerrak. Utan gemensamma åtgärder, där man är överens om vilka insatser som bör göras, lär det vara svårt för ett enskilt land att åstadkomma märkbara förbättringar. De olika staternas miljöministrar brukar träffas med jämna mellanrum och resultatet av dessa träffar har hittills varit till intet förpliktande politiska uttalanden.

Regionala konventioner har däremot visat sig vara ett mera verksamt redskap. Därför är det ändå en ljusning att riksdagen 1988 ställde sig bakom folkpartiets gamla krav på bildandet av en Nordsjökommission, liknande den som finns för Östersjön. En kommission med mandat att fatta beslut som är bindande för de deltagande länderna. Tyvärr har regeringen ännu inte kommit längre än till förberedelser.

I vår partimotion om luften och havet återkommer vi med kraven på

- totalförbud mot användningen av miljögiftet PCB,
- påskyndande av utvecklingen mot helt slutna massaindustrier,
- genbanker för att förhindra utarmning av i första hand fiskbestånden (främst genom att skydda de hotade arternas naturliga miljöer),
- naturskydd av marina områden genom inrättande av marina reservat,
- insatser för att återskapa en livskraftig sälstam,
- åtgärder för att minska kväveläckaget från jordbruk, kommuner och industrier,
- beslut om att göra hela Kattegatt till miljöskyddsområde med särskilda restriktioner för alla skadliga utsläpp.

Sverige – EG – och miljön

I diskussionen kring Sveriges förhållande till EG sägs då och då att vi skulle bli tvungna att göra avkall på våra "höga" miljökrav om EG:s normer skulle bli vägledande för oss. Detta är, särskilt när det gäller kraven på industriell verksamhet, långt ifrån sant. EG-ländernas krav är i många fall mycket strängare än de svenska. Just nu pågår intensiva förhandlingar EG-länderna

emellan, för att samordna just miljökraven. Samtidigt arbetar en svensk utredning som tillsatts av regeringen för att ta fram ett förslag till en förbättrad miljöskyddslag.

Sveriges enda högre forskartjänst med inriktning på miljö rätt som finns i Uppsala kommer att upphöra utan att någon fortsättning är tänkt. Därför förefaller det något underligt att man, samtidigt som utredningen pågår, låter den juridiska kompetensen på miljöområdet minska. Det viktigaste politiska instrumentet för att åstadkomma förbättringar inom miljöområdet är ju lagstiftningen. Uppenbarligen anser sig regeringen inte ha behov av någon större kompetens på det miljörettsliga området. Därför har folkpartiet i en annan motion begärt att en professur i miljö rätt skall inrättas.

Mot. 1989/90
T245

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av vidgade anslagsramar för banverket med avseende på bl. a. västkustbanans dubbelspår,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbyggnaden av E 6.
[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en ändring av ädellövskogslagen.¹]

Stockholm den 25 januari 1990

Margareta Fogelberg (fp)

Christer Eirefelt (fp)

¹ 1989/90:Jo317